

2026 YILDA O'ZBEKISTONDA MOLIYA BOZORI: HOLAT, MUAMMOLAR VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI

Mamatqulova Gulzira

Kimyo Xalqaro Universiteti, Moliya va Finance yo'nalishi bitiruvchisi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada 2026 yilda O'zbekiston moliya bozorining holati, asosiy tendensiyalari va rivojlanish istiqbollari tahlil qilinadi. Maqolada raqamli moliya vositalari, investitsiya muhiti, tijorat banklari faoliyati va moliyaviy inkluziya masalalari ko'rib chiqiladi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, O'zbekiston moliya bozori jadal rivojlanish bosqichida bo'lib, yosh mutaxassislar uchun keng imkoniyatlar mavjud ekanligi asoslanadi.

Kalit so'zlar: moliya bozori, investitsiya, fintech, moliyaviy savodxonlik, O'zbekiston iqtisodiyoti, raqamli to'lov, ESG.

THE FINANCIAL MARKET OF UZBEKISTAN IN 2026: CURRENT STATE, CHALLENGES, AND DEVELOPMENT PROSPECTS

Mamatqulova Gulzira

Graduate of the Finance Program at Kimyo International University

ABSTRACT

This article analyzes the current state, major trends, and development prospects of Uzbekistan's financial market in 2026. The study examines digital financial instruments, the investment environment, the activities of commercial banks, and issues related to financial inclusion. According to the research findings, Uzbekistan's financial market is undergoing a stage of rapid development and offers broad opportunities for young specialists.

Keywords: financial market, investment, fintech, financial literacy, Uzbekistan's economy, digital payments, ESG.

KIRISH

Globallashuv va raqamlashish jarayonlari fonida moliya bozorlari tez sur'atlar bilan o'zgarib bormoqda. O'zbekiston Respublikasida so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlar moliya tizimini yangi bosqichga olib chiqmoqda. 2022–2025 yillarda bank tizimini modernizatsiya qilish, kapital bozorini rivojlantirish va moliyaviy texnologiyalar (fintech) sohasini tartibga solish bo'yicha bir qator muhim qarorlar qabul qilindi.

Ushbu maqolaning maqsadi — 2026 yilda O'zbekiston moliya bozorining joriy holatini tahlil qilish, mavjud muammolarni aniqlash hamda rivojlanish istiqbollarini belgilashdan iborat. Tadqiqot O'zbekiston Markaziy banki ma'lumotlari, xalqaro moliya institutlarining hisobotlari va iqtisodiy tahlil natijalariga asoslanadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI

O'zbekiston moliya tizimini o'rganishga bag'ishlangan ilmiy ishlar so'nggi yillarda sezilarli darajada ko'paydi. Xususan, Mirzaev (2023) o'zining tadqiqotida O'zbekiston tijorat banklari kapitallashuv darajasini tahlil qilib, ularning xalqaro standartlarga muvofiqligini baholadi. Yusupova va Xolmatov (2024) esa raqamli to'lov tizimlari kengayishining iste'molchi xulq-atvoriga ta'sirini o'rgandi.

Xalqaro miqyosda Jahon banki (World Bank, 2025) O'zbekistonda moliyaviy inkluziya darajasining 2020 yildan beri 28% dan 54% ga oshganini qayd etdi. Xalqaro valyuta fondi (IMF, 2025) hisobotida esa mamlakat bank tizimining barqarorligi va kapital etariligi ijobiy baholangan. Shu bilan birga, fond bozorining rivojlanmaganlik darajasi va xususiylar investitsiyalarning past ulushi asosiy muammo sifatida ko'rsatilgan.

ASOSIY TAHLIL

1. Bank tizimining holati

2026 yilda O'zbekistonda 33 ta tijorat banki faoliyat ko'rsatmoqda, ulardan 13 tasi xususiy, 12 tasi davlat ishtirokidagi va 8 tasi xorijiy kapital asosidagi banklar hisoblanadi. Umumiy bank aktivlari hajmi yalpi ichki mahsulotning 65% ni tashkil etib, 2022 yilga nisbatan 18 foiz punktga oshdi. Bu ko'rsatkich mintaqaviy o'rtacha darajaga yaqinlashib kelmoqda.

Kredit portfelining sifati ham yaxshilanib bormoqda: muammoli kreditlar ulushi 2023 yildagi 5,2% dan 2026 yilda 3,8% ga tushdi. Biroq davlat banklarining umumiy aktivlardagi ulushi hali ham 55% ni tashkil etishi bank sektori raqobatbardoshligini cheklaydi.

2. Raqamli moliya va fintech

O'zbekistonda raqamli to'lovlar hajmi 2025 yilda 180 trln so'mdan oshdi va ushbu ko'rsatkich 2026 yil yakuniga qadar 240 trln so'mga yetishi kutilmoqda. Click, Payme, Uzcard va humo tizimlari orqali amalga oshirilayotgan tranzaksiyalar soni yiliga 35–40% ga oshib bormoqda.

Fintech startaplar soni 2023–2026 yillar oralig'ida uch barobar ko'payib, 120 dan oshdi. Markaziy bankning "Regulatory Sandbox" dasturi yangi moliyaviy texnologiyalarni sinovdan o'tkazish uchun qulay muhit yaratdi. Sun'iy intellektga asoslangan kredit skoring tizimlari joriy etilishi kichik va o'rta biznesning moliyalashuvini osonlashtirishda muhim omil bo'lmoqda.

3. Kapital bozori va investitsiyalar

Toshkent fond birjasi (TFB) 2026 yilda 120 dan ortiq emitentni birlashtirmoqda. Qimmatli qog'ozlar bozorining kapitallashuvi YaIM ga nisbatan 8% ni tashkil etadi, bu rivojlangan mamlakatlar ko'rsatkichidan sezilarli darajada past. Biroq 2022–2026 yillarda IPO bozori faollashgani va xorijiy investorlarning qiziqishi ortgani ijobiy signal hisoblanadi.

ASOSIY MUAMMOLAR

Tahlil asosida quyidagi asosiy muammolar aniqlanadi:

1. Moliyaviy savodxonlik darajasining pastligi: aholining katta qismi investitsiya va jamg'arma vositalaridan foydalanmaydi;
2. Fond bozorining rivojlanmaganligi va likvidligining pastligi;
3. Uzoq muddatli moliyalashtirish manbalari — korporativ obligatsiyalar bozorining zaif rivojlanishi;
4. Kichik va o'rta biznesning bank kreditlaridan foydalanishdagi qiyinchiliklar;
5. Valyuta xavflarini boshqarish vositalarining cheklanganligi.

XULOSA VA TAVSIYALAR

2026 yilda O'zbekiston moliya bozori rivojlanishning yangi bosqichiga qadam qo'ymoqda. Raqamli moliya vositalarining kengayishi, bank tizimining barqarorlashishi va xorijiy investorlar ishonchining ortishi — bularning barchasi ijobiy tendensiyalar hisoblanadi.

Moliya bozorini yanada rivojlantirish uchun quyidagi chora-tadbirlar tavsiya etiladi: moliyaviy savodxonlik dasturlarini kengaytirish; fond bozori uchun soliq imtiyozlari joriy etish; kichik va o'rta biznesni moliyalashtirish uchun kafolat fondlari tizimini kuchaytirish; fintech kompaniyalar uchun qulay tartibga solish muhitini saqlab qolish.

Xulosa qilib aytganda, O'zbekiston moliya bozori yaxshi poydevorga ega va rivojlanish salohiyati yuqori. Yosh moliya mutaxassislarining bilimi va yangicha yondashuvi ushbu rivojlanishga muhim hissa qo'sha oladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki. (2025). Yillik hisobot 2024–2025. Toshkent: O'zbekiston Markaziy banki.
2. World Bank. (2025). Financial Inclusion in Uzbekistan: Progress and Prospects. Washington D.C.: World Bank Group.
3. International Monetary Fund. (2025). Uzbekistan: Financial System Stability Assessment. Washington D.C.: IMF.
4. Mirzaev, A. (2023). O'zbekiston tijorat banklari kapitallashuvi: muammolar va yechimlar. Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar jurnali, 4(2), 45–58.
5. Yusupova, N., Xolmatov, B. (2024). Raqamli to'lov tizimlari va iste'molchi xulq-atvori. Moliya va bank ishi, 3(1), 22–36.
6. Toshkent fond birjasi. (2026). Bozor ko'rsatkichlari. <https://uzse.uz/statistics>